

Economische impact van regulering van competitieve balans in sportcompetities

Vergelijking van Amerikaanse en Europese aanpak

Kernwoorden: sport, economie, competitieve balans, regelgeving.

Bachelorscriptie
Quinten van de Vrie
323235
2011

Samenvatting

Sportcompetities hebben een zekere competitieve balans nodig om aantrekkelijk te zijn voor supporters. Dit is een gedachte die werd geïntroduceerd door Rottenberg. Supporters ervaren echter dat deze competitieve balans niet aanwezig is in de sportcompetitie. Om te zorgen dat de competitie aantrekkelijker wordt stellen organisatoren regels in die de competitieve balans moeten verbeteren. Een deel van deze regels blijkt echter geen effect te hebben op de balans in de competitie maar slechts de welvaart anders te verdelen. Dit komt doordat deze regels geen invloed hebben op de marginale kosten en baten die op de markt voor sportief talent gelden. Deze marginale kosten en baten zijn echter de oorzaak van de balans in de competitie omdat clubs hun investeringen in talent juist hierop moeten baseren als zij hun winst willen maximaliseren.

De literatuur over de competitieve balans benadrukt sterk het belang van deze balans maar laat na om ook melding te maken van een zekere vraag die bestaat naar ongelijkheid tussen teams in de competitie. De stelling dat ongelijkheid van belang is wordt in deze scriptie uitgewerkt aan de hand van de verliesaversie die Kahneman en Tversky, bewezen in de gedragseconomie. Ongelijkheid zorgt ervoor dat men zekerder is over de plaats die men bereikt in de competitie waardoor de mogelijkheid bestaat dat lagere klasseringen als een kleiner verlies worden ervaren dan onder perfecte gelijkheid van clubs in de competitie.

Uiteindelijk wordt de vraag “Welke economische mechanismen spelen een rol bij de regulering van sportcompetities en hoe kunnen deze reguleringen worden geoptimaliseerd?” uitgewerkt. Dit levert de conclusie op dat de competitie die het minst wordt gereguleerd economisch het meest efficiënt is omdat deze clubs het best in staat stelt te handelen naar de preferenties van supporters. Dit moet een competitie zijn waarin intrede makkelijk mogelijk is. Daarom is de competitie met promotie- en degradatieregeling vanuit welvaartsoverwegingen optimaal.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	1
INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
2. LITERATUURSTUDIE	6
OUDE SYSTEEM IN MLB: DE RESERVE CLAUSE	8
DE SPELERSMARKT: WAIVER	9
DE SPELERSMARKT: FREE AGENCY	10
SPELERSMARKT: PLAYER DRAFT	12
SPELERSMARKT: LUXURY TAX	12
SPELERSMARKT: SPELERSVOORKEUREN	14
VERDELING VAN DE MARKT: TERRITORIALE RECHTEN	15
REVENUE SHARING	15
UITZENDRECHTEN	17
ORGANISATIE VAN DE COMPETITIE	18
BEWIJS VOOR ONBALANS	21
DEELCONCLUSIE	23
3. ANALYSE	24
OPTIMALE COMPETITIE	27
4. CONCLUSIE	30
LITERATUURLIJST	31

1. Inleiding

Sport heeft een aantrekkingskracht op grote groepen mensen. In Amerika wordt honkbal regelmatig aangeduid als *the national pastime* hoewel er meerdere grote competities zijn in het sportminnende land. In Europa is voetbal de grote publiekstrekker. De media besteden uitgebreid aandacht aan de prestaties die atleten leveren en successen en decepties uit de sportwereld zijn vaak het gesprek van de dag. De climax van een spannende competitie houdt vele fans in zijn greep.

Het kampioenschap is het resultaat van het spelen van een competitie. Deze competitie wordt gereguleerd door een bond die eigen doelen heeft. Deze doelen zijn vaak tweeledig. Aan de ene kant is het gericht op breedtesport en het aantrekken van zoveel mogelijk mensen die de sport beoefenen. Aan de andere kant is het gericht op de topsport en het zo interessant mogelijk, en daarmee financieel aantrekkelijk, maken van de competitie.

Dit tweede punt heeft geleid tot verschillende uitkomsten in Noord-Amerikaanse en Europese competities. In het algemeen kun je stellen dat in Noord-Amerika clubs die slecht presteren worden gestimuleerd en clubs die goed presteren worden gestraft. Dit zie je bijvoorbeeld terug in het draft-systeem dat competities gebruiken waarbij de laagst geëindigde teams van het ene jaar als eerst talenten mogen kiezen om hun team voor het komende jaar mee te versterken. Ook het instellen van een luxebelasting op extreme uitgaven aan salaris straft de teams die voor de beste spelers kiezen. In Europa worden goed presterende teams juist beloond en slecht presterende teams gestraft. Dit kun je met name terugzien in de regelingen rond promotie en degradatie. Teams die goed presteren kunnen naar een betere competitie gaan waar meer geld te verdienen is. Slecht presterende teams worden gestraft doordat zij in lagere, minder interessante competities terechtkomen.

In deze scriptie zullen deze verschillen in regulering geanalyseerd worden vanuit een economisch perspectief. Om het onderwerp duidelijk af te bakenen zullen niet alle competities bekeken worden maar wordt de focus gelegd op de Amerikaanse honkbalcompetitie, Major League Baseball (MLB), en op de Engelse voetbalcompetitie (premier league). De verschillende reguleringen die in de competities worden toegepast die een economische impact hebben zullen worden besproken en geanalyseerd op hun theoretisch te verwachten

gevolgen. Waar het interessant is wordt dit ondersteunt met data uit de praktijk. Dit onderzoek is een analyse van de bestaande literatuur over dit onderwerp met als doel het verklaren van verschillen tussen competities en het vinden van een optimale manier om een professionele sportcompetitie te reguleren. Om dit te kunnen doen moet de volgende vraag beantwoord worden:

Welke economische mechanismen spelen een rol bij de regulering van sportcompetities en hoe kunnen deze reguleringen worden geoptimaliseerd?

Het beantwoorden van deze vraag levert een sociaal relevante conclusie op omdat sport door miljoenen mensen wordt geconsumeerd. Meer inzicht in de gevolgen die regelgeving kan hebben op clubs, competities en supporters zorgt ervoor dat een economisch efficiëntere regelgeving gevonden kan worden die de welvaart van sportfans kan doen toenemen. Wetenschappelijk is dit onderzoek van waarde omdat het niet alleen de efficiëntie van regelgeving op één soort competitie bekijkt, maar ook de vergelijking maakt tussen verschillende competities. Hierdoor wordt niet uitsluitend gekeken of regels werken, maar ook of ze optimaal werken.

Om de impact van reguleringen op clubs en spelers te kunnen analyseren is het allereerst noodzakelijk om te begrijpen hoe zij hun beslissingen nemen. Als clubs hun beslissingen van willekeur laten afhangen is het maken van beleid om het gedrag van clubs aan te passen niet mogelijk. Ditzelfde geldt natuurlijk voor spelers. De economische theorie biedt echter uitkomst. Omdat clubs bedrijven zijn mag worden aangenomen dat zij handelen met een doelstelling van winstmaximalisatie. Dit uit zich op de markt waar alle clubs actief zijn, de markt voor spelers. Iedere club zal op deze markt talent inkopen totdat de kosten van een extra 'eenheid talent' niet meer opwegen tegen de baten die dit talent de club oplevert. De beslissingen van clubs zijn daarmee dus afhankelijk van de marginale opbrengsten van talent en deze marginale baten nemen af bij iedere extra eenheid talent. De marginale baten van talent uiten zich in de bereidheid van fans om te betalen voor het 'consumeren' van het product dat een team produceert: de wedstrijd. Als gevolg hiervan zijn over het algemeen clubs in grotere steden in staat meer inkomsten te genereren voor iedere hoeveelheid kwaliteit. Daardoor hebben zij een natuurlijk voordeel in de competitie. Met deze kennis dat

de partijen in sport winstmaximaliserend zullen handelen in het achterhoofd is het interessant om te kijken naar wat de wetenschap schrijft over de reguleringen die werden en worden gebruikt.

Het vervolg van deze scriptie bestaat uit een sectie die de wetenschappelijke literatuur bespreekt die aanwezig is over dit onderwerp (hoofdstuk 2). Hierin worden de verschillende reguleringen besproken die in sportcompetities van kracht zijn. De reserve clause, waiver, free agency, player draft, luxury tax, territorial rights, revenue sharing en de verkoop van uitzendrechten komen hier aan bod. Ook wordt er bewijs gegeven voor het bestaan van onbalans in de competitie. Dan volgt in hoofdstuk 3 een analyse van het probleem waarin de bevindingen worden gecombineerd en kritisch wordt gekeken naar de reguleringen. Hierin komt ook de vraag naar onbalans aan bod als tegenhanger van de vraag naar balans die de literatuur aanvoert. In die sectie wordt ook de economische optimalisatie van de sportcompetitie bekeken en de hoofdvraag beantwoord. Uiteindelijk wordt afgesloten met een samenvattende conclusie.

2. Literatuurstudie

Er is al behoorlijk wat literatuur verschenen op het gebied van sporteconomie en een deel daarvan bespreekt ook het probleem dat het onderwerp is van deze scriptie. Een van de eersten die over dit onderwerp schreef was Rottenberg (1956). Hij analyseerde theoretisch wat de economische invloed was van de verscheidene beperkingen en reguleringen die op dat moment van kracht waren op de arbeidsmarkt voor honkbalspelers in Major League Baseball. Rottenberg legt uit dat de markt voor honkballers wordt gekenmerkt door monopsonie. Dat is een situatie waarbij er meerdere aanbieders zijn en maar één koper. In gangbare situaties is een monopsonie economisch minder efficiënt dan een markt met volkomen concurrentie. Rottenberg merkt echter op dat de sportindustrie de noodzaak heeft dat de verschillende teams in de competitie van ongeveer vergelijkbaar niveau zijn. Als dat niet het geval is wordt de uitkomst van de competitie een zekerheid en dat maakt de competitie onaantrekkelijk. Om de competitie aantrekkelijk te houden is een zekere competitieve balans noodzakelijk.

In een onderzoek naar de staat van de economie van honkbal heeft het Blue Ribbon Panel (Levin et al., 2000) de gewenste balans in honkbal als volgt verwoord:

“In the context of baseball, proper competitive balance should be understood to exist when there are no clubs chronically weak because of MLB's structural features. Proper competitive balance will not exist until every well-run club has a regularly recurring reasonable hope of reaching postseason play.”

Deze stelling dat niveaus van vergelijkbaar niveau moeten zijn biedt sportbonden een reden voor regulering. Van veel regels die de bonden invoeren en die een economische impact hebben wordt gezegd dat ze de gelijkheid zullen bevorderen.

Rottenberg (1956) legt uit dat de achterliggende gedachte van veel van de reguleringen is gebaseerd op het idee dat er arme en rijke ploegen zijn. Als de markt vrij wordt gelaten kopen de rijke teams de beste spelers en ontstaat er een groot verschil tussen de niveaus van de teams. Dat zou de competitie onaantrekkelijk maken en dat moet daarom voorkomen worden. Door reguleringen in te voeren die clubs proberen te beïnvloeden in hun keuze voor spelers wordt geprobeerd een efficiënte verdeling van spelers te garanderen. Dit moet de competitie evenwichtig en aantrekkelijk te houden.

Rottenberg analyseert ook de werking van een vrije markt. Hij geeft aan dat de rijke teams uit gebieden met veel inwoners die bereid zijn te betalen een economische reden hebben om getalenteerde spelers aan te trekken. Er is echter ook een economische reden waarom zij niet zoveel spelers aan zullen trekken dat de armere clubs slechts middelmatige spelers overhouden; de wet van de afnemende meeropbrengsten en de drang van clubs om schaalnadelen te voorkomen. Als clubs spelers aantrekken maken zij een afweging tussen de kosten en de marginale baten. Als de beste clubs een speler aantrekken die ook bij een mindere club terecht zou kunnen, moeten zij daarom ook de verandering in de balans in de competitie mee nemen in hun afweging. De marginale baten die een speler genereert zijn afhankelijk van hoe aantrekkelijk de competitie is. Doordat deze balans in de competitie noodzakelijk is en clubs afhankelijk zijn van een vergelijkbaar niveau van anderen om winst te maximaliseren zullen zij ook in een vrije markt komen tot een efficiënte verdeling van spelers. Het enige verschil dat Rottenberg waarneemt tussen de vrije markt en de gereguleerde markt die hij analyseerde is dat spelers in een vrije markt hun volledige waarde verdienen terwijl in de gereguleerde markt clubs zich een deel van deze waarde toe-eigenen.

In 'An economic Model of a Professional Sports League' (El-Hodiri & Quirk, 1971) wordt gekeken naar de opvallende positie die sport inneemt. Major League Baseball heeft namelijk een uitzonderingspositie in het mededingingsrecht¹. Doordat dit recht niet op hen van toepassing is zijn clubs en de bond in staat marktmacht te misbruiken. Door een wiskundige benadering toe te passen hebben El-Hodiri en Quirk geanalyseerd in hoeverre deze uitzonderingspositie voor sportcompetities te rechtvaardigen is. Ook hier wordt aangegeven dat de argumenten voor het in stand houden van de uitzonderingspositie in het mededingingsrecht noodzakelijk zijn om de nodige gelijkheid in speelsterkte te garanderen en om ervoor te zorgen dat er vertrouwen is van het publiek dat de competitie eerlijk is. Zij concluderen onder andere dat ondanks de regelingen die zijn getroffen om gelijke speelsterkte te bewerkstelligen dit in de praktijk niet is ontstaan. Dit komt doordat de regels de verkoop van contracten toestaan. Zolang dit is toegestaan en teams hun inkomsten halen uit regio's met verschillende potentiële inkomsten zal er geen neiging naar gelijke speelsterktes optreden. Als het doel van het bereiken van gelijke speelsterktes gehaald moet worden stellen zij voor het verkopen van contracten te verbieden.

---

¹ Uitspraak: <http://supreme.justia.com/us/259/200/case.html>

Oude systeem in MLB: de reserve clause

Rottenberg (1956) legt uit dat de monopsonie in honkbal wordt veroorzaakt doordat er in de markt een groot aantal regels zijn. Totdat een speler zijn eerste contract tekent was hij een *free agent*. Zolang een speler free agent is kunnen alle teams met hem onderhandelen. (Door de invoering van de First year player draft is ook hier monopsonie ontstaan, verderop meer hierover.) Zodra een speler echter zijn eerste contract heeft getekend heeft de club zijn exclusieve rechten. Bovendien bevatten de contracten standaard een reserve clause. Deze reserve clause (afgeschaft in 1975) gaf clubs het recht om het contract te vernieuwen en de transferrechten te behouden. Dit gaf veel macht aan de clubs, omdat spelers na afloop van het contract alleen bij hun eigen club een nieuw contract konden krijgen. Om naar een andere club te kunnen moest een speler toestemming krijgen van de club die zijn rechten bezat. Een van de gevolgen was dat spelers alleen met de eigen club konden onderhandelen. Dat is waar een monopsonie ontstond waar verschillende spelers hun diensten beschikbaar hadden voor slechts één kopende club, de club met hun transferrechten.

Als alle partijen op deze markt rationeel zijn en winst proberen te maximaliseren zullen spelers bereid zijn het inkomen te accepteren dat vergelijkbaar is met het maximum dat ze zouden kunnen verdienen als ze buiten de honkbalsport zouden werken. Dit bedrag moet dan nog worden gecorrigeerd voor de niet monetaire baten en lasten die het honkbalspeler zijn en de alternatieve baan met zich meebrengen, zoals het plezier dat uit het werk wordt gehaald. Clubs zullen bereid zijn maximaal de marginale baten te betalen die een speler de club oplevert. De club zal echter het minimale bedrag opzoeken dat een speler bereid is te accepteren. In de praktijk neemt Rottenberg waar dat spelers meer verdienen in honkbal dan dat ze in alternatieve banen zouden doen. Dit geeft aan dat spelers toch nog enige onderhandelingsmacht hebben en clubs het niet volledig voor het zeggen hebben zoals men bij een echte monopsonie mag verwachten.

De bereidheid van clubs om een speler te betalen is niet alleen afhankelijk van het niveau van die speler, maar ook van dat van anderen. Hoewel sommige spelers unieke talenten hebben zijn zij niet onvervangbaar. Een speler die voor veel inkomsten voor de club zorgt, maar deze inkomsten (haast) volledig als salaris eist te ontvangen kan worden vervangen door een speler

die van minder niveau is, maar bereid is te accepteren dat hij een stuk minder verdient dan dat hij zijn club oplevert. Omdat clubs private ondernemingen zijn zou men bij rationele beslissingen moeten zien dat ze voor die spelers gaan die de clubs de meeste winst opleveren. Doordat spelers verschillende eisen hebben zijn dat niet noodzakelijkerwijs de beste spelers. Een gevolg van deze reserve clause is een welvaartsverschuiving van spelers naar clubs. De clubs verkrijgen door deze regeling namelijk een voordeel bij de contractonderhandelingen doordat zij weten dat de speler geen alternatieve mogelijkheid heeft binnen de sport. Ook bij de overgang van een speler naar een andere club zorgt het voor een welvaartsverschuiving in het voordeel van de club. In een vrije markt waarin een speler zijn eigen transferrecht bezit als zijn contract is afgelopen kan hij bij een nieuwe club proberen zijn volledige productiviteit om te zetten in inkomen. In de situatie met de reserve clause moet de club die hem wil contracteren ook overeenstemming bereiken met de club die zijn transferrecht bezit. Hiermee kan de club die het transferrecht van een speler bezit een deel van de inkomsten verkrijgen die anders naar de speler zouden gaan.

De arbeidsmarkt in de honkbalindustrie is door de opgelegde regels in drie delen te verdelen. Er bestaat een markt voor free agents waarbij verschillende spelers en verschillende clubs betrokken zijn. Vervolgens is er een markt voor spelers met een contract waarbij clubs vragers en aanbieders zijn, hier worden de transferrechten verhandeld. Ten slotte is er de door monopsonie gekenmerkte markt waar verschillende spelers hun diensten kunnen aanbieden aan die club die hun rechten bezit.

De spelersmarkt: waiver

Ook de waiver rule is door Rottenberg (1956) besproken. De waiver regeling houdt in dat een team dat van een van zijn spelers af wil zijn spelers niet direct naar een lager niveau kan transfereren. De major league bestaat uit twee competities. Als een team een speler wil verkopen aan een club van de andere competitie moet het eerst toestemming vragen aan de andere teams in de eigen competitie. Die teams hebben het eerste recht om de speler over te nemen. Als een club een speler aan een team in een minor league wil verkopen hebben opnieuw de teams in de eigen competitie het eerste kooprecht. Daarna hebben ook de teams uit de andere major league competitie voorrang boven het minor league team. De teams die voorrang hebben en daardoor toestemming moeten geven voor de verkoop hebben het recht

om een spelers bestaande contract over te nemen en moeten dan een vastgestelde waiver vergoeding betalen. De onderbouwing van deze regel is dat dit zorgt dat de meest getalenteerde spelers op het hoogste niveau spelen. Dit kan door deze regeling zelfs gebeuren als deze speler meer waard zou zijn voor een ander team. Daarmee kan deze regeling welvaartsverlies voor clubs in lagere divisies tot gevolg hebben.

De spelersmarkt: free agency

Eckard (2001) geeft een beschrijving van de invloed die de regels rond *free agency* hebben gehad. In 1976 werden de regels in Major League Baseball zo aangepast dat ervaren spelers het recht kregen om zelfstandig met verschillende clubs te onderhandelen. Hierdoor werd de monopsonie die clubs eerder gedurende de hele carrière van een speler konden benutten beperkt. Door deze regeling zijn spelers in staat om na zes jaar (of onder voorwaarden eerder) in de hoofdselectie van een major league team door te brengen hun eigen transferrecht te verwerven. Eckard geeft aan dat er twee verschillende theoretische standpunten worden ingenomen in de discussie of dit een goede ontwikkeling is. El-Hodiri & Quirk (1971) geven volgens hem aan dat dit een negatieve uitwerking gaat hebben op de balans in de competitie omdat spelers aanbiedingen van de rijkste clubs gaan aannemen waardoor het talent stroomt naar de steden waar de vraag het hoogst is. Rottenberg (1956) zou er vanuit gaan dat de meest getalenteerde spelers zowel onder *free agency* als onder de reserve rule bij de rijkste clubs uit zouden komen, omdat zij daar de hoogste maximale productiviteit genereren vanwege de hogere vraag naar hun talenten. Dit zou betekenen dat het enige verschil is dat inkomsten verschuiven van clubs naar spelers en dus een vraagstuk wordt van verdeling. Daarmee beweert hij dat dit geen effect zal hebben op de balans in de competitie. Eckard gaat door met een overzicht van eerdere onderzoeken naar de rol van *free agency* en geeft aan dat deze in het algemeen geen significante invloed vinden van de invoering van *free agency* op de balans in de competitie. Dat ondersteunt de bewering van Rottenberg. Verderop in zijn analyse geeft Eckard echter ook aan dat Rottenbergs visie de werkelijkheid niet weerspiegelde. Waar Rottenberg beweerde dat de getalenteerde spelers ook onder de reserve rule verhandeld zouden worden toont Eckard aan dat het aantal transfers van topspelers erg beperkt was in de periode voordat *free agency* werd ingevoerd. Dit betekent dat de invoering van *free agency* weldegelijk gezorgd kan hebben voor een andere verdeling van talent over de clubs en daarmee ook een impact kan hebben gehad op de balans in de competitie. Als clubs winstmaximaliserend zouden handelen zou men verwachten dat het aantal transfers gelijk

blijft voor en na de verandering in regelgeving. De regel zou namelijk geen effect moeten hebben op de kosten en marginale baten van talent. Het feit dat er een verandering optreedt in het aantal transfers lijkt een indicatie dat clubs niet altijd winstmaximaliserend handelen.

Eckard noemt naast de reeds besproken theorie over optimale investering in talent ook de gedachte dat de vraag naar talent niet stabiel is binnen regio's. Hij theoretiseert dat er afnemende marginale baten zijn aan het in opeenvolgende jaren samenstellen van kampioensteams. Dit kan te verklaren zijn doordat fans iedere extra titel minder waarderen dan de voorgaande als zij gewend raken aan de euforie van winnen. Dit zorgt ervoor dat een toegenomen flexibiliteit in de markt voor spelers (door free agency) kan leiden tot een toegenomen evenwicht in de competitie. Deze theorie heeft Eckard onderzocht en hij vindt significant bewijs dat opeenvolgende jaren waarin de club bij de eerste plaatsen van de competitie eindigt inderdaad zorgen dat de vraag naar het product van de club afneemt. Hij concludeert daarom uiteindelijk dat de invoering van free agency de competitieve balans heeft verbeterd.

Fort (2003) bespreekt ook een ander gevolg van de invoering van free agency. Contracten met een langere looptijd werden belangrijker. Zowel spelers als clubs kunnen baat hebben bij het aangaan van contracten voor langere periodes. Dit komt doordat de markt erg veranderlijk is en daardoor voor alle partijen risico's met zich meebrengt. Zo lopen spelers het risico lang geblesseerd te raken waardoor zij niet in staat zijn een nieuw contract af te dwingen en inkomsten mis kunnen lopen. Clubs lopen bij korte contracten het risico talent kwijt te raken aan rivaliserende teams zodra het contract afloopt. Ook bieden contracten met een langere looptijd clubs het voordeel dat zij de prijs van talent enigszins kunnen drukken. Dit komt doordat spelers bereid zijn een lager salaris te accepteren als zij daarmee hun risico op het verliezen van inkomen bij blessures kunnen afdekken. Bovendien is de verwachting van clubs dat de prijs van talent blijft stijgen. Als zij zich vroeg voor een lange periode van talent kunnen voorzien kunnen zij mogelijk latere, duurdere investeringen vermijden. Een nadeel van deze contracten voor een langere periode zou zijn dat het zou zorgen dat er voor spelers minder aanleiding is om op hun hoogst haalbare niveau te presteren. Zodra spelers hun contract hebben getekend zijn zij gegarandeerd een fors salaris te krijgen onafhankelijk van hun prestaties. Dat kan ervoor zorgen dat zij net voor het aflopen van een contract, wanneer zij een nieuw contract willen verdienen, op hun top presteren om daarna minder inspanning te

leveren omdat het hen niets oplevert. Om dit tegen te gaan bevatten contracten voor lange periodes vaak ook prestatiebeloningen die spelers moeten motiveren om altijd hun beste spel te tonen.

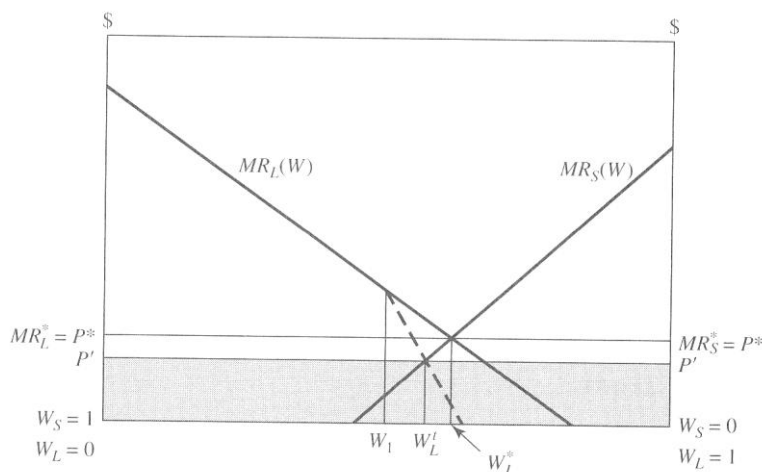
Spelersmarkt: player draft

Ook de reverse-order player draft, een systeem om nieuwe talenten onder profclubs te verdelen, wordt door Sanderson & Siegfried (2003) besproken. In dit systeem mogen de clubs om de beurt een speler kiezen uit een groep getalenteerde jonge spelers. Het laagst geklasseerde team van het voorgaande seizoen krijgt bij de draft de eerste keuze. De beste club van het afgelopen jaar kiest als laatste. Dit systeem herhaalt zich een aantal ronden waarbij steeds de volgorde van slechtste als eerst wordt aangehouden. Dit zorgt er in de praktijk voor dat het verschil tussen de teams beperkt is tot het niveau van 1 speler. Dit zou geen substantieel verschil maken. Bovendien zorgt de het feit dat contracten verhandeld kunnen worden dat de uiteindelijke allocatie gelijk zal zijn bij een vrije verdeling aan de verdeling met een draft. Het enige verschil dat dit systeem oplevert is een welvaartsverschuiving van nieuwe spelers naar clubs. Doordat spelers nu met slechts één club onderhandelen die hen gekozen heeft bij de draft hebben zij een minder sterke onderhandelingspositie dan ze zouden hebben als ze vrij waren om te tekenen bij ieder team. Dit zorgt ervoor dat de spelers niet in staat zijn clubs tegen elkaar uit te spelen om een zo groot mogelijk deel van hun waarde voor de club om te zetten in inkomen.

Spelersmarkt: Luxury tax

Ook bespreken Sanderson & Siegfried beperkende maatregelen. Zij noemen de salarisbeperkingen waarbij er een absoluut maximum wordt gesteld aan het salaris en de *luxury-tax* die nu in MLB wordt gehanteerd waarbij een club die meer uitgeeft aan salaris dan een vastgesteld bedrag bovenop dit bedrag ook nog een extra boete moet betalen aan de bond. Deze luxury-tax werkt als hij goed wordt gebruikt als een pigouviaanse belasting. Een pigouviaanse belasting is een vorm van belasting die kan worden gebruikt als er sprake is van negatieve externaliteiten. Het bestaan van de negatieve externaliteiten zorgt ervoor dat de agent die beslissingen neemt in de markt niet alle kosten draagt die zijn beslissing hebben voor de gehele markt. Omdat de agent slechts een deel van de kosten draagt zal hij meer consumeren dan optimaal is voor de samenleving als geheel. De pigouviaanse belasting moet

de lasten die de samenleving ervaart van de consumptie van de agent aan deze agent doorberekenen. Dit moet zijn gedrag corrigeren naar een voor de samenleving als geheel optimale consumptie. In de sport kun je deze situatie met negatieve externaliteiten ook terugzien. Als één team zoveel talent inkoop dat er bij andere teams geen talent meer overblijft verliest de andere partij hier een kans om inkomsten te genereren, doordat de competitie minder interessant wordt. Waar een enkele eigenaar in de normale situatie het verlies aan inkomsten bij andere clubs niet meeneemt in zijn eigen investeringsafweging zorgt de luxury tax ervoor dat hij extra kosten maakt als hij boven een evenwichtsverstoring niveau aan talent inkoop. Als deze extra kosten die hij maakt gelijk zijn aan de kosten die als externaliteit ontstaan bij deze investering kan de luxury-tax een balansverstoring tegenhouden. Hiervoor moet de belasting wel zo worden gesteld dat hij wordt betaald vanaf het moment dat investering de balans verstoort. Ook moet de hoogte van de belasting zo zijn dat de externaliteit wordt geïnternaliseerd. Of aan deze voorwaarden wordt voldaan is niet te zeggen.

FIGURE 5-5 The Impact of Luxury Taxes in a Two-Team League

At the spending threshold associated with W_1 , a tax of $t_1 = 0.5$ (50 percent on talent chosen beyond the threshold W_1) is imposed. The new equilibrium choice by the large-revenue market owner is W'_L . Because the sum of winning percents is one, the talent choice by the small-market owner must increase. In addition, the price of talent falls to P' .

1: Luxury Tax (source: Fort, 2003, pp.164)

In bovenstaande figuur wordt het effect van de luxury tax op de balans in de competitie grafisch weergegeven. Dit voorbeeld gaat over een competitie bestaande uit 2 teams. De doorgetrokken diagonale lijnen geven de marginale baten van een overwinning (W) aan voor teams L en S. In een ongereguleerde competitie zorgen deze inkomstenfuncties voor een verdeling met W^*_L overwinningen voor team L en wint team S de andere wedstrijden. Het

effect van het invoeren van een luxury tax is dat de baten voor team L vanaf een kritiek punt (hier: W_L) sterker dalen. Dit zorgt ervoor dat de marginale baten voor beide teams aan elkaar gelijk zijn in een punt dat dichterbij een 'eerlijke' verdeling van het aantal overwinningen ligt (hier: W_L^t). De luxury tax heeft ook een effect op de marginale kosten van een overwinning. Deze dalen van P^* naar P' . Deze marginale kosten van een overwinning zijn de salarissen die aan spelers worden betaald. Spelers gaan er door deze regelgeving dus op achteruit. Dit komt doordat hun talent kunstmatig duurder wordt gemaakt door een bond. De vraag ernaar neemt dan dus af. Het gevolg van de luxury tax is dus een verschuiving in de competitieve balans en een verschuiving van de inkomsten van rijke clubs en spelers naar de armere clubs.

Spelersmarkt: spelersvoorkeuren

Nog een oorzaak van onbalans op het veld ligt in de voorkeuren van spelers. (Sanderson & Siegfried, 2003) Sommige spelers zijn bereid om met minder salaris genoegen te nemen als zij daardoor in een stad kunnen spelen die hen meer te bieden heeft. Ook de samenstelling van het team waarin men terecht komt kan ervoor zorgen dat spelers met minder salaris genoegen nemen. Een grotere kans om deel uit te maken van het kampioensteam is een niet monetaire vergoeding. Het feit dat de sterkere teams hierdoor ook nog eens minder zouden kunnen betalen aan hun spelers versterkt de kans op teams die consequent beter presteren en daarmee de kans op onbalans.

Sanderson en Siegfried geven aan dat economische theorie over het onderwerp zegt dat clubs worden beperkt in hun drang naar een overschot aan talent door de afnemende marginale baten en toenemende marginale kosten van overwinningen. Dat gaat er wel vanuit dat eigenaren van clubs winst proberen te maximaliseren. Ook houdt het geen rekening met externaliteiten. Verder zien ze dat economische theorie zegt dat als er spillover effecten kunnen zijn de verdeling van arbeid efficiënter is als arbeiders met een hoge vaardigheid bij elkaar worden geplaatst. De verschillende regelingen die MLB gebruikt als reverse order drafts, salarisbeperkingen en het delen van inkomsten zorgen juist voor het tegenovergestelde: een spreiding van het talent over de verschillende teams. Als deze efficiënte verdeling van arbeid ook opgaat voor de sportwereld is een competitie met onbalans de natuurlijke uitkomst van de markt. In dat geval zorgen de reguleringen voor een welvaartsverlies.

Verdeling van de markt: territoriale rechten

Een interessante regeling in Major League Baseball is de regel van *territorial rights*. Door deze regel heeft een club het alleenrecht om te spelen in een stad en mag een ander team zich daar pas vestigen als het toestemming heeft gekregen van de bestaande ploeg. Dit recht is verhandelbaar.

Een belangrijke oorzaak van onbalans in de competitie zijn regionale verschillen. Volgens Sanderson en Siegfried (2003) zijn verschillen in bereidheid om te betalen voor sportief succes en verschillen in de omvang voor de populatie en daarmee de mogelijkheid om te betalen voor sportief succes van groot belang. Deze oorzaak van onbalans zou verholpen kunnen worden door vrijheid van vestigingsplaats te verschaffen aan sportclubs. De territoriale rechten die clubs in MLB bezitten voorkomen dat echter. Ook de mogelijkheid van het ontstaan van nieuwe franchises zou ervoor kunnen zorgen dat de markt eerlijker bediend wordt door daar waar meer vraag is naar sportteams meer sportteams aan te bieden.

Sanderson en Siegfried hebben de competitieve balans die Rottenberg als eerste beschreef verder onderzocht. Zij hebben deze balans zowel vanuit de theorie als de empirie bekeken. Een van de interessante statistieken die ze noemen komt uit een enquête uitgevoerd door MLB. In die enquête wordt gevonden dat 75% van de respondenten vindt dat de onbalans in Major League Baseball een probleem is. 42% geeft aan de interesse te verliezen als niet meer teams een kans op de titel maken (Rogers, 2001).

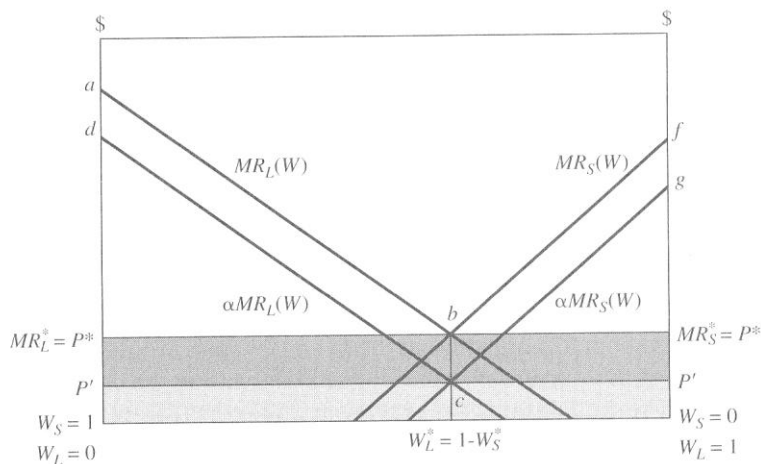
Ze ontleden de onbalans die ontstaat en beschrijven dat er ook een gedeeltelijke vraag naar onbalans is. Als teams heel evenwichtig zijn wordt de kans groter dat een geluksfactor als een slechte beslissing van de arbitrage de uitkomst van de wedstrijd beslist en niet de kwaliteit van de teams. Dit gaat in tegen ons rechtsgevoel waarin we graag zien dat het beste en niet het gelukkigste team wint. Hiermee tonen ze aan dat de bewering dat de vraag naar wedstrijden toeneemt als de onzekerheid van de uitkomst groter is niet noodzakelijkerwijs waar is.

Revenue sharing

Een van de manieren die wordt geacht competitieve balans te verbeteren is *revenue sharing*. Van het delen van inkomsten zijn twee vormen mogelijk. Als eerste kan per wedstrijd een vastgesteld deel van de inkomsten worden afgestaan aan het bezoekende team. Een tweede mogelijkheid houdt in dat iedere club een vastgesteld deel van de totale lokale inkomsten

afdraagt, waarna deze lokale inkomsten van alle clubs worden samengevoegd en gelijkmatig verdeeld. De eerste variant is bekend onder de naam *gate revenue sharing* en Chang en

FIGURE 5-4 Gate Revenue Sharing in a Two-Team League

Under gate revenue sharing, if the home team keeps a share equal to α , then both MR_S and MR_L shift down to αMR_S and αMR_L . The new equilibrium occurs at the same winning percents, $W_L^* = 1 - W_S^*$, but the price of talent falls from P to P' . The amount of revenue shared by the large-revenue market owner is the area of the parallelogram $abcd$. The amount of revenue shared by the small-revenue market owner is the area $fbcg$. The difference between the two is the net gain to the smaller-revenue market owner, which is easy to see since $abcd > fbcg$.

2: Revenue Sharing (Source: Fort, 2003, pp.159)

hetzelfde is zal het effect zijn dat er minder wordt uitgegeven aan talent, maar dat clubs verhoudingsgewijs even sterk blijven. Dit betekent uiteindelijk dat gate revenue sharing daarmee zorgt dat inkomsten worden verplaatst van spelers naar eigenaren van clubs.

Chang en Sanders vinden ook voor de tweede vorm van het delen van de inkomsten, die *pool revenue sharing* wordt genoemd, een negatief effect op de uitgaven aan spelers. Bovendien vinden zij dat pool revenue sharing een negatieve impact heeft op de competitieve balans. Zij beschrijven echter dat pool revenue sharing een positief effect kan hebben als het wordt gecombineerd met regelgeving die teams verplicht de inkomsten die zij uit deze gedeelde opbrengsten halen te investeren in spelers. Zulke regelgeving zou nodig zijn om wat wordt beschreven als ‘moral hazard’ tegen te gaan. De moral hazard bestaat waar er een mogelijkheid is voor eigenaren van clubs om de inkomsten van revenue sharing in eigen zak te steken waar dit is bedoeld om te investeren in talent om de club te versterken en de competitie gelijkwaardiger te maken. Deze regelgeving die Chang en Sanders beschrijven zorgt ervoor dat de investeringen in talent die kleine clubs doen niet meer zijn gebaseerd op

Sanders (2009) geven aan dat bestaande literatuur hierover zegt dat het geen effect heeft op de competitieve balans. Dit is ook wat Fort (2003) vindt. Hij geeft ook een grafische afleiding (hieronder) van deze bevinding. Daarin is te zien dat de bestedingen van clubs aan talent afnemen in de mate waarin hun lokale inkomsten (het marginale product van talent) afneemt. Omdat het percentage van de inkomsten dat wordt gedeeld voor iedere club

de vraag naar hun prestaties, maar op een voorgeschreven bedrag dat moet worden besteed maar dat losstaat van de preferenties van aanhangers van de club. Zulke regelgeving kan daardoor mogelijk zorgen dat teams dichter bij elkaar komen te liggen. Of het vanuit economisch perspectief optimaal is om niet meer te investeren gebaseerd op de bereidheid te betalen in de markt is maar zeer de vraag.

Ook Sanderson en Siegfried bekeken revenue sharing. Een gevolg van het delen van inkomsten is dat het minder aantrekkelijk wordt om te investeren in getalenteerde spelers. Een club heeft wel de kosten, maar slechts een deel van de baten. Hierdoor neemt de bereidheid om te betalen voor talent af. Dat kan er op haar beurt weer voor zorgen dat de salarissen voor spelers dichter bij elkaar komen te liggen. Als dat gebeurt gaan niet-monetaire overwegingen weer een relatief belangrijkere rol spelen waardoor getalenteerde free agents kunnen gaan kiezen voor een team dat favoriet is voor de titel omdat ze daar ook nut uit halen. Zo wordt de competitie dus weer minder evenwichtig.

Uitzendrechten

Ook de verkoop van uitzendrechten heeft een grote impact op de sportcompetitie. Zo beschrijven Cave en Crandall (2001) dat ruim een kwart van het inkomen voor clubs op het hoogste niveau in het Engelse voetbal komt van uitzendrechten. In honkbal wordt ongeveer een derde van de inkomsten uit de verkoop van uitzendrechten gehaald. Cave en Crandall bekijken de gezamenlijke verkoop van uitzendrechten van sportwedstrijden. Hierbij geven zij aan dat tot op zekere hoogte samenwerking noodzakelijk is in sportcompetities. Dit is omdat clubs elkaar nodig hebben om een interessante competitie te kunnen organiseren en daarmee elkaar nodig hebben om te blijven bestaan. Zij geven echter aan dat het verkopen van uitzendrechten door clubs individueel zou kunnen worden gedaan zonder de competitie in gevaar te brengen. De keuze om uitzendrechten gezamenlijk aan te bieden is daardoor een verstoring van de markt. Het gevolg van de gezamenlijke verkoop is dat het aantal gelijktijdig uitgezonden wedstrijden wordt beperkt. Doordat minder wedstrijden uitgezonden worden zouden meer mensen naar het stadion gaan. Op deze wijze zou gebundelde verkoop van uitzendrechten een alternatieve inkomstenstroom voor clubs in stand kunnen houden. Hier is echter geen bewijs voor.

Ook zou gebundelde verkoop van uitzendrechten waarbij teams een evenredig deel van de inkomsten krijgen de competitieve balans verbeteren omdat met deze vorm van verkoop

teams in kleinere markten evenveel inkomsten genereren van de verkoop als de teams in grotere markten. Als clubs winstmaximaliserend opereren, zoals wordt aangenomen in de theorie over dit onderwerp, zal er echter geen effect zijn op de competitieve balans. Dit komt doordat de manier van verkopen geen invloed heeft op de marginale kosten en baten van de investering in talent. Juist deze marginale effecten bepalen de uiteindelijke verdeling van talent. Er vindt door deze regulering dus geen verandering plaats in de balans in de competitie. Er vindt echter wel een verandering plaats in de verdeling van de winsten. De gezamenlijke verkoop zorgt voor een verschuiving van de winsten van teams in grotere markten naar teams in kleinere markten. De reden dat de clubs in grotere markten deze verschuiving van de winsten accepteren zou kunnen liggen in het feit dat gebundelde verkoop voorkomt dat er prijscompetitie is tussen verschillende verkopende teams. Dit kan ervoor zorgen dat de inkomsten van de grotere clubs wanneer zij als kartel opereren alsnog groter zijn dan wanneer zij individueel zouden proberen de rechten voor het uitzenden van hun wedstrijden te verkopen.

Organisatie van de competitie

Sanderson & Siegfried: Ook de opzet van de competitie zelf is van groot belang voor de balans in de competitie. Als er een uitgebreid systeem van playoffs is na het reguliere seizoen om de uiteindelijke kampioen te bepalen wordt de kans dat het beste team ook daadwerkelijk de titel pakt kleiner. Dit komt doordat de playoffs door hun structuur meer ruimte laten voor toeval dan de volledige competitie doet. Hoe groter de rol van playoffs is hoe minder interessant het daardoor wordt om te investeren in de kwaliteit van een team. Het uitbreiden van het playoff systeem kan er daardoor voor zorgen dat de competitie evenwichtiger wordt.

Noll (2002) heeft gekeken naar de economische kwesties die spelen bij sportcompetities die worden georganiseerd met een systeem van promotie en degradatie. Hiervoor heeft hij gekeken naar de Engelse voetbalcompetitie (Premier League). Promotie houdt in dat een of enkele van de best presterende teams uit een lagere divisie worden verplaatst naar een hogere divisie. Degradatie is het tegenovergestelde, daarbij worden slecht presterende teams verplaatst naar een divisie lager dan die waarin ze uitkwamen. Dit systeem beloont goed presterende teams door hen naar competities te verplaatsen die beter zijn en daardoor meer aantrekkingskracht hebben op het publiek en meer financiële mogelijkheden bieden. Slechte

teams worden gestraft doordat zij in slechtere competities terechtkomen die minder aantrekkelijk zijn.

Een van de gevolgen van dit systeem is dat de competitie geen vaste groep deelnemende clubs heeft, maar aan verandering onderhevig is. Dit zorgt er ook voor dat het niet mogelijk is om een monopolie uit te oefenen in een bepaald gebied. Hierdoor is het mogelijk voor ondernemers om een team in een lagere competitie te kopen of zelf een club op te richten om te proberen tot de hoogste niveaus te komen. Het voordeel hiervan is dat er geen toestemming nodig is van andere clubs en het team zichzelf niet in de competitie hoeft in te kopen. Een nadeel is dat het niet direct kan starten in de competitie waar het wil uitkomen maar zich eerst moet opwerken. Dit kan zorgen voor kosten die in verhouding te hoog zijn voor de divisie waarin ze tussentijds spelen.

Een van de effecten van de aanwezigheid van een degradatieregeling is dat er ook voor teams die aan het eind van de competitie onderaan staan in de competitie nog veel op het spel staat. Dit zorgt ervoor dat de wedstrijden aan het eind van het seizoen van groot belang kunnen zijn waardoor ze voor fans aantrekkelijker kunnen zijn en er meer verdiend zou kunnen worden dan in een vergelijkbare situatie in een competitie zonder degradatie.

Een nadelig effect van de aanwezigheid van de degradatieregeling is terug te vinden in de natuurlijke opbouw van een competitie. Clubs in welvarende gebieden hebben de meeste mogelijkheden om inkomsten te vergaren. Hierdoor zijn die teams die in de optimale locaties zijn gevestigd het best in staat de hoogste kwaliteit spelers aan te trekken. In de optimale situatie zitten de clubs die zijn gevestigd in die locaties waar de grootste vraag is naar sportieve prestaties in de hoogste divisie, met in de divisie daaronder de teams die in net iets mindere locaties gevestigd zijn etc. In een systeem met promotie en degradatie is deze optimale situatie geen blijvende mogelijkheid waardoor er welvaartsverlies op zal treden bij degradatie van sommige teams. Ook biedt promotie teams de kans zich naar een hoger niveau te spelen dan waar ze thuis zouden horen op basis van de optimale verdeling gebaseerd op de vraag naar sportprestaties in hun vestigingsgebied. Dit biedt zowel extra kosten als opbrengsten. Doordat de club in een competitie terechtkomt met meer media-aandacht zou de vraag naar hun product toe moeten nemen. Dat zorgt voor extra inkomsten. Ook zorgt de hogere competitie ervoor dat de marginale opbrengsten van kwaliteit hoger zijn waardoor ze meer zullen uitgeven aan spelers. Noll geeft aan dat de praktijk leert dat teams promotie niet weigeren en dat daaruit mag worden opgemaakt dat de baten van in een 'te hoge' competitie spelen groter zijn dan de kosten voor de club. Dit blijkt ook uit de data die hij presenteert. De

stijging in bezoekers en inkomsten is groter bij promotie dan de daling hiervan is bij degradatie naar de oorspronkelijke competitie. Economische theorie suggereert dat er voor clubs die hoger spelen dan waar ze horen op basis van de inkomsten die ze genereren optimaal is om een strategie aan te houden waarbij de club jojoot tussen de twee divisies. Dit kan zij doen door na degradatie veel talent aan te trekken en na promotie dit talent weer (duur) te verkopen. Hiermee kan de club profiteren van de per saldo positieve effecten die promotie en degradatie voor hen met zich meebrengen. Voor teams die lager spelen dan de divisie waar ze thuis horen is de optimale strategie om zoveel talent aan te trekken dat zij standaard in de hogere divisie komen te spelen. Dit is omdat voor deze teams de kosten van het spelen in een te lage divisie relatief hoog zijn.

Noll toont ook wiskundig aan dat promotie en degradatie zorgen dat de competitieve balans in de hoogste divisie toeneemt. Ook zorgt het ervoor dat spelerssalarissen hoger liggen. Dit komt doordat investeringen in spelers ook invloed hebben op de toekomst. De baten van de mogelijkheid om naar een hogere, rijkere competitie te promoveren, of degradatie te voorkomen worden namelijk ook meegenomen in de beslissing om te investeren in kwaliteitsspelers.

Noll beschrijft ook dat een van de opvallende verschillen tussen sportclubs in Amerika en de rest van de wereld verklaard kan worden met promotie en degradatie. Het verhuizen van teams in de Verenigde Staten naar een stad waar men verwacht meer te verdienen komt regelmatig voor. Op plekken waar promotie en degradatie in competities plaatsvindt gebeurt dit niet. Verplaatsing van clubs gebeurt altijd naar plekken waar de vraag naar sportprestaties is toegenomen. Dit heeft deze locatie aantrekkelijker gemaakt als vestigingsplaats voor een club. In een competitie met promotie en degradatie zijn de kosten van verplaatsing van een team relatief hoog, vergeleken met de kosten van het oprichten van een nieuw team. In Amerikaanse competities is het oprichten van een nieuw team juist erg duur. Dit is er ook de oorzaak van dat in landen met competities met vaste deelnemers het vaker voorkomt dat uitbreiding van competities plaatsvindt door de oprichting van alternatieve competities die dan kunnen worden samengevoegd. Dit zorgt voor een toename van het aantal teams op het hoogste niveau. Bij promotie/degradatie is het gemakkelijker (dus goedkoper) om je als club via competities naar boven te spelen. Hierdoor zie je dat als de vraag naar sport in zulke landen toeneemt het aantal clubs op het hoogste niveau vaker gelijk blijft, maar het aantal (clubs in) lagere competities toeneemt.

Deze competitievorm heeft tot gevolg dat spelers duurder worden. Dit maakt het voor clubs lastiger om winst te maken op hun investering. Als de spelerskosten te hoog worden bestaat het risico dat minder clubeigenaren bereid zullen zijn te investeren in een goed team. Dat clubs meer moeite hebben winst te maken kan uiteindelijk een risico zijn voor het in stand houden van de sport. Een van de redenen waarom alle voetbalcompetities in Europa dan toch een promotieregeling hebben heeft volgens Noll te maken met de zeer lucratieve Europese wedstrijden die clubs spelen in de Champions League. Om als competitie zo winstgevend mogelijk te zijn willen zij dat hun beste teams in deze internationale competitie uitkomen. Doordat een competitie met promotie sterkere teams oplevert maken competities die zo zijn opgezet meer kans om succesvol te zijn in de Champions League. Zodra 1 competitie is georganiseerd met promotie is het daardoor niet mogelijk voor competities in andere landen om achter te blijven, ook zij moeten dan gebruik maken van een competitie met promotie en degradatie. Daar ontstaat een soort competitie tussen competities om het niveau zo hoog mogelijk te maken. Ondanks dat het mogelijk is dat het voor alle competities afzonderlijk beter zou zijn om geen promotie en degradatie te hebben omdat dit spelerskosten drukt kan hier toch een economisch argument gevonden worden om over te stappen op promotie/degradatie. Hier moet echter worden opgemerkt dat de Engelse competitie (net als vele anderen) al lang gebruik maakte van promotie en degradatie voordat het Europees voetbal werd ingevoerd. Een andere verklaring voor de keuze voor promotie/degradatie ligt mogelijk in de oude transfermarkt situatie van voor het Bosman arrest. In die tijd konden clubs ook na de afloop van een contract nog een transfervergoeding eisen als een speler voor een andere club ging spelen. Dit zorgde voor een situatie van monopsonie waar clubs marktmacht hebben. Door de keuze voor een vraagvergrotende competitievorm zoals bij promotie/degradatie konden clubs hier (tenminste gedeeltelijk) meer mee verdienen.

Het Bosman arrest is een uitspraak uit 1995 waar het Europese Hof besliste dat het vragen van transfervergoedingen voor spelers waarvan het contract al is verlopen in strijd is met Europese regels over mededinging en het vrije verkeer van werknemers.²

Bewijs voor onbalans

Szymanski (2001) heeft aan de hand van resultaten in het Engelse betaalde voetbal onderzoek gedaan naar de gangbaar gebleken redenering over balans in sportcompetities. Hij ontleedt

---

² Uitspraak: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61993C0415:NL:HTML>

deze in twee punten. Ten eerste: toegenomen ongelijkheid in inkomen vergroot onbalans in de competitie en ten tweede: onbalans in de competitie zorgt voor minder interesse van fans.

Hij laat zien dat het niet automatisch zo is dat een toename van balans in de competitie goed is voor de welvaart. Dit kan komen doordat de supportersgroepen van verschillende clubs erg verschillen. Een club met een veel grotere aanhang kan voor veel meer welvaart zorgen dan een club met een kleine aanhang, daardoor kan het gunstig zijn als de grotere clubs vaker winnen dan de kleine.

Szymanski heeft een natuurlijk experiment uitgevoerd met de reguliere competitie (Premier league) en de beker (FA cup). Omdat de inkomensongelijkheid tussen competities sterker is gegroeid dan die binnen competities zou de balans tussen competities sterker moeten zijn verstoord dan de balans binnen competities. Doordat in de beker clubs uit verschillende competities tegen elkaar uit kunnen komen kan de interesse in deze wedstrijden worden vergeleken met de interesse voor competitie wedstrijden. Als onevenwichtige competities minder interessant zouden zijn zou de interesse in de FA cup relatief minder moeten zijn dan de interesse in de Premier League. Dit komt doordat de balansverstoring hier het grootst hoort te zijn. Szymanski heeft met het experiment aangetoond dat de interesse in de FA cup daadwerkelijk afnam in de periode van toegenomen inkomensongelijkheid. Dit ondersteunt de algemene opvatting dat een evenwichtige competitie noodzakelijk is om de competitie aantrekkelijk te houden. Dit evenwicht hoeft echter niet noodzakelijkerwijs in te houden dat ieder team even sterk zou moeten zijn. Dit illustreert hij met de data van de Premier League waar de toegenomen inkomensverschillen tussen clubs niet hebben gezorgd voor minder interesse in die competitie. Dat kan komen doordat de verschuiving zorgde dat de kwaliteit van teams verschoof van egalitair naar die clubs met grotere supportersgroepen.

Ook Hall et al. (2002) maakten een analyse die het bestaan van onbalans zou kunnen aantonen. Zij vergeleken de uitgaven aan salaris van clubs met hun resultaten. Dit was omdat er nauwelijks empirisch onderzoek was naar het bestaan van een verband tussen uitgaven aan spelers en balans in de competitie, terwijl dit de basis is voor veel aannames in de sport en haar regulering. Zij beschrijven dat de eerdere onderzoeken gebaseerd op MLB van Quirk & Fort (1999) en Zimbalist (1992) geen bewijs konden vinden voor het bestaan van een relatie tussen spelerssalarissen en prestaties. Hall et al. tonen voor de MLB wel een verband aan tussen uitgaven aan salaris en prestaties, maar vinden hiervoor pas overtuigend bewijs als er naar de lange termijn wordt gekeken. Ook voor betaald voetbal in Engeland hebben Hall et al.

een analyse gemaakt van het verband tussen salarisuitgaven en prestatie. Hier vinden zij een sterk verband. Uitgaven aan salaris lijken in het Engelse voetbal een veel grotere impact te hebben op sportieve resultaten. De causaliteit bij MLB blijkt echter te lopen van prestaties naar salaris en bij voetbal van salaris naar prestaties. Een verklaring hiervoor ligt in het geval van honkbal in het feit dat contracten vaak van lange duur zijn en er relatief weinig transfers plaatsvinden van sterspelers die een grote impact hebben op prestaties. Het feit dat contracten van lange duur zijn en spelers vaak langer bij één club spelen zorgt ervoor dat hun salaris al vaststaat voordat exact duidelijk is wat de impact van deze spelers op het resultaat zal zijn. De oorzaak van de verschillen tussen honkbal en voetbal worden toegewezen aan de reguleringen van de competities. De belemmerende maatregelen in honkbal zorgen dat clubs minder in staat zijn hun financiële slagkracht te gebruiken om resultaten te kopen. In het Engelse voetbal waar deze belemmeringen niet aanwezig zijn is de mogelijkheid om resultaten te kopen duidelijk aanwezig.

Deelconclusie

Naar aanleiding van al deze wetenschappelijke literatuur over de regulering van de sportcompetitie kan men concluderen dat de regulering in Noord-Amerikaanse competities is gebaseerd op basis van de aanname dat een competitie in balans moet zijn om aantrekkelijk te zijn voor het publiek. Deze balans is er echter niet van nature omdat clubs hun thuisgebied voorzien in de behoefte naar sportieve prestaties. Doordat de vraag tussen gebieden verschilt, verschillen de inkomsten van clubs en verschilt ook de kwaliteit van clubs.

Dit heeft voor verschillende reguleringen gezorgd. Van deze reguleringen heeft slechts een deel de mogelijkheid om de balans van de competitie te beïnvloeden. Een ander deel heeft slechts een veranderde verdeling van de inkomsten die de sport genereert tot gevolg. Deze verschuiving van de inkomsten zorgt er in de meeste gevallen voor dat spelers minder verdienen en clubs meer in vergelijking tot hun verdiensten in een vrije markt. In het andere geval verschuiven de inkomsten alleen van rijkere naar arme clubs.

3. Analyse

De economische literatuur over competitieve balans en de impact van reguleringen begint bij Rottenberg (1956). Hij stelt dat een competitieve balans noodzakelijk is. Hoe Rottenberg tot zijn conclusie komt is echter onduidelijk. De bewijsvoering ontbreekt en het is mogelijk dat deze stelling niet economisch gezien moet worden maar moet worden gezien vanuit een sportief oogpunt. Als normatieve uitspraak dat competities een onzekere uitkomst horen te hebben is zijn stelling verklaarbaar. Vanuit economisch perspectief is de conclusie minder sterk zonder verdere onderbouwing. De competitieve balans is een uitkomst van voorkeuren van supporters. Omdat voorkeuren veranderlijk zijn is het niet onredelijk om te denken dat er op sommige momenten een voorkeur kan bestaan voor competities die geen onzekerheid bevatten. Een historisch voorbeeld hiervan dat Szymanski (2001) aanhaalt is de strijd tussen ongewapende christenen en roofdieren die de Romeinen naar hun arena's lokte.

De literatuur die bestaat over de regulering van sportcompetities wijst er heel vaak op dat de uitkomst van competities onveranderlijk is. Onafhankelijk van de regulering die organiserende bonden de clubs opleggen wordt bepaald waar het talent naartoe gaat. Dit komt doordat clubs zich baseren op de marginale baten die talent genereert en de kosten die talent met zich meebrengt. De vele reguleringen hebben geen invloed op de marginale baten of beïnvloeden ieder team even sterk waardoor de optimale allocatie van spelerstalent hetzelfde blijft. De vraag naar talent die een club uitoefent is een afgeleide van de vraag die in een regio bestaat voor talent. De fans genereren uiteindelijk de inkomsten. Die regio's waar fans de hoogste bereidheid hebben om voor talent te betalen zullen daardoor het meeste talent aantrekken. Deze constatering onderstreept het feit dat het probleem dat bestuurders van sportbonden ervaren een regionaal economisch probleem is. De uitkomst van de markt waarbij clubs een structurele ongelijke speelsterkte hebben is een gevolg van een structureel verschillende vraag tussen regio's. Vanuit het oogpunt van economische efficiëntie is het optimaal om in een dergelijk geval meer sport aan te bieden. Dit zou kunnen gebeuren door de territoriale rechten in Amerikaanse sportcompetities af te schaffen. Deze regeling voorkomt nu de instroom van nieuwe teams in gebieden met grote vraag.

Er moet echter worden opgemerkt dat ook in het Verenigd Koninkrijk, waar er geen territoriale rechten zijn, er nog grote structurele verschillen zijn in de kwaliteit van de teams. Ook hier is de competitie niet perfect evenwichtig en is er voor sommige clubs structureel meer vraag naar prestaties. Als de preferenties van supporters, ook als de reguleringen van de

competitie een eerlijke verdeling van de markt toestaan, zo zijn dat sommige teams structureel beter zijn moet de vraag gesteld worden of voor sportfans een evenwichtige competitie wel de optimale uitkomst is. In de literatuur komen twee vormen van competitieve balans naar voren. In de statistische analyse van competitieve balans wordt de werkelijke competitie-uitkomst soms vergeleken met een ‘optimale’ competitie waarbij ieder team verwacht de helft van haar wedstrijden te winnen en de helft te verliezen. Wat hier een optimale competitie wordt genoemd is echter alleen optimaal in het geval het nut dat een overwinning van een team oplevert voor ieder team gelijk is. Als men kijkt naar de praktijk waar de bereidheid om te betalen bij sommige clubs veel groter is dan bij andere is dit geen realistisch optimum. De literatuur laat echter ook de ruimte voor een optimale competitieve balans die afhankelijk is van de vraag naar prestaties van verschillende teams. Dat staat toe dat een team met een grotere aanhang dat meer nut genereert met overwinningen in een optimale competitie meer overwinningen behaalt dan een team dat minder nut genereert. Omdat sportliefhebbers een zekere mate van onzekerheid in een wedstrijd lijken te willen neemt het marginale nut van iedere extra overwinning van een team af. De optimale competitieve balans zorgt er dan voor dat ieder team mag verwachten zoveel overwinningen te boeken dat de marginale baten van de laatste overwinning gelijk zijn voor iedere club. Deze optimale competitieve balans is een uitkomst van de preferenties van sportfans. De optimale competitieve balans is in een competitie waarin iedere club zijn winst maximaliseert op basis van deze preferenties van sportfans de natuurlijke uitkomst.

Als een competitie zonder regulering automatisch die balans in de competitie verkrijgt is het interessant om te kijken waarom er dan toch competities zijn met reguleringen waarvan wordt gezegd dat ze de competitieve balans beïnvloeden.

De competitieve balans zoals die door het Blue Ribbon Panel werd omschreven met voor iedere club de kans om regelmatig ‘postseason play’ te bereiken neigt erg naar het ‘optimum’ zoals dat wordt beschreven in de statistische onderzoeken met ieder team exact even veel kans op het bereiken van postseason playoffs en het behalen van de titel. Hoewel dit als eerlijk kan worden omschreven hoeft dit economisch gezien niet efficiënt te zijn. Als preferenties, en daarmee de waarderingen van behaalde resultaten, afhankelijk zijn van wat voor een club redelijkerwijs als haalbaar mag worden verondersteld kan dit doel schadelijk zijn voor de welvaart. Als een competitie dit doel van het Blue Ribbon Panel nastreeft zullen fans van de kleinere teams mogen verwachten dat hun team regelmatig in de bovenste helft van de

competitie eindigt. De keren dat deze club in de onderste regionen eindigt zullen daardoor als verlies worden ervaren. In het veld dat we tegenwoordig kennen als gedragseconomie hebben Kahneman en Tversky (1979) aangetoond dat mensen veelal een aversie van verliezen hebben waardoor de negatieve impact van verliezen veel sterker is dan de positieve impact van winsten. Als sportfans hun beslissingen rond de consumptie van sport net zo maken als hun andere beslissingen waar onzekerheid een rol speelt zou deze waarneming meegenomen moeten worden in het denken over de optimale competitie. De literatuur noemt wel de vraag naar onzekerheid omdat wedstrijden waarvan de uitkomst vaststaat minder interessant zijn. Het bestaan van de vraag naar zekerheid blijft echter onderbelicht. Stel dat het resultaat van de competitie zorgt voor nut bij de supporters van teams en dit nut afhangt van de verwachte klassering aan het begin van het seizoen (het moment dat een supporter ervoor kiest te investeren) en de werkelijke klassering aan het eind van het seizoen. Als negatieve afwijkingen in deze verwachte klassering een sterkere invloed hebben dan positieve afwijkingen is het optimaal als het aantal afwijkingen van de verwachte klassering nul is. Dit is omdat iedere positieve afwijking voor een club dezelfde negatieve afwijking voor een andere club inhoudt. Als men vervolgens nagaat wat de verwachte klassering van een competitie zou moeten zijn ziet men ook nog eens dat die clubs met de meeste supporters en daarmee de grootse mogelijkheid tot het genereren van inkomsten bovenaan eindigen en dat wordt verwacht dat de club die de kleinste supportersschare heeft en daardoor het minste nut genereert per overwinning onderaan eindigt. Als men dit in ogenschouw neemt ziet men dat een afwijking van de verwachte klassering niet alleen een per saldo negatieve impact heeft vanwege de aversie voor verliezen die Kahneman en Tversky beschreven. De negatieve impact, die toch al groter is, beïnvloedt ook nog eens het nut van een grotere groep mensen.

Een gereguleerde competitie waarin iedere club precies gelijk is en die daardoor als ideaal wordt weergegeven zorgt ervoor dat iedere club verwacht precies halverwege te eindigen. Dit betekent dat de helft van de teams zal eindigen onder de verwachte positie. De andere helft eindigt boven de verwachte positie, maar zoals genoemd zorgt dit per saldo voor een economisch negatieve impact. Een competitie waarin deze ‘eerlijke’ verdeling van speelsterktes niet bestaat zorgt voor een verwachte rangschikking waarbij de teams waarvan prestaties het meeste nut genereren bovenaan eindigen en de teams die met hun prestaties het minste nut genereren, omdat de regio die ze vertegenwoordigen kleiner is en ze minder supporters hebben, onderaan eindigen. In deze competitie is het mogelijk dat iedere club precies op die positie eindigt waarvan vooraf werd verwacht dat ze daar zou eindigen. Vanuit

economisch perspectief zou die rangschikking optimaal zijn. Ook in deze ongereguleerde competitie is nog variatie mogelijk in de uitkomst van de competitie en dit is volgens bestaande literatuur zelfs noodzakelijk om de competitie interessant te houden. Deze vorm van competitie biedt echter de ruimte voor het beperken van verlieservaringen doordat de verwachtingen van supporters in deze competitievorm anders zijn. Of deze competitievorm in de praktijk ook meetbaar betere resultaten levert is een interessant onderwerp voor verder onderzoek aangezien het theoretisch ook mogelijk is dat de competitie minder efficiënt is als de teams die de hoogste verwachtingen hebben erg laag eindigen. Het feit dat veel competities traditionele topteams hebben (Manchester United, Liverpool, Arsenal en recenter ook Chelsea in Engeland, Barcelona en Real Madrid in Spanje, Ajax en PSV in Nederland) is in ieder geval een indicatie dat sportfans de kansen van verschillende clubs zeer verschillend inschatten. Het bestaan van de verschillende verwachtingen staat de beperking van de ervaren verliezen van laag eindigen in ieder geval toe.

Een effect dat de reguleringen van competities heeft is dat het zorgt voor een welvaartsverschuiving van spelers naar eigenaren van clubs. Onder voorwaarden kan dit een manier zijn om de competitie als geheel in stand te houden. Als zonder reguleringen de eigenaren van clubs niet in staat zijn om genoeg winst te maken op de investering die zij moeten doen zullen zij niet bereid zijn in een club te investeren. Dat zou kunnen betekenen dat er te weinig clubs over blijven om een competitie te organiseren. Om voldoende clubs te garanderen kan het een oplossing zijn om via regulering te zorgen dat inkomsten van spelers naar de club verschuiven. Dit kan echter alleen het geval zijn als de talenten die noodzakelijk zijn om een club te leiden zo uniek zijn dat slechts een kleine groep managers hiertoe in staat is of als de competitie zo is gereguleerd dat intreding in de competitie voor nieuwe teams hoge kosten met zich meebrengt. Als dit niet het geval zou zijn zouden spelers in staat zijn om zich te verenigen in een nieuwe club en zelf een manager aan te stellen die een kleiner deel van de het product van de spelers voor zich opeist.

Optimale competitie

Nu is de vraag na de vergelijking van de competities en de analyse van sommige denkbeelden in de bestaande literatuur wat nu de optimale competitievorm is. Dit hangt af van de manier waarop men dit vraagstuk benadert. Als men vanuit een normatieve invalshoek kijkt kan men

zeggen dat competitie eerlijk moet zijn en dat competitie eerlijk is als iedere club evenveel talent heeft en de prestaties en vorm van de dag de doorslag geven. Voor iemand met deze visie is een zwaar gereguleerde competitie aantrekkelijk waar transfers niet mogelijk zijn zodat spelers niet naar de club kunnen waar ze meer waarde toevoegen. Iedere club heeft het talent uit de eigen streek en gemiddeld zorgt dit voor gelijkwaardige teams. Er is echter ook vastgesteld dat eerlijkheid door veel mensen wordt ervaren als dat de beste moet winnen. Voor iemand die deze visie aanhoudt is het belangrijk dat de competitie niet zo zwaar is gereguleerd dat alles afhangt van toeval. Een competitie moet kwaliteitsverschil toestaan en in de praktijk blijken zowel Noord-Amerikaanse als Europese competities dit te doen, ondanks de maatregelen die men in Noord-Amerika neemt om, naar men zegt, de competitieve balans te beïnvloeden. Als naast de eerlijkheid ook de kwaliteit wordt overwogen worden competities met promotie en degradatie aantrekkelijker. Zoals Noll beschreef zorgt deze competitievorm voor teams van hogere kwaliteit.

Een andere vorm van eerlijkheid, één die economisch van aard is, heeft te maken met de verdeling van inkomsten. In de westerse wereld wordt doorgaans gevonden dat iedereen het recht heeft de vruchten van zijn werk te plukken. Vanuit dat oogpunt is een eerlijke competitie die waarin spelers hun bijdrage aan het product van het team als inkomsten verdienen. In die competitie is geen ruimte voor marktmachten die deze waarde van spelers afnemen. Regelingen die een monopsonie in de hand werken en uitzonderingsposities in het kartelrecht zijn vanuit dat oogpunt geen ideaalbeelden voor de gewenste organisatie van de competitie. De vrije competities zoals die in Europa bestaan met promotie en degradatie zijn vanuit het oogpunt van eerlijke verdeling van inkomsten superieur.

De competities worden gereguleerd met als doel een veranderde competitieve balans te bereiken. Organisatoren maken voor hun reguleringen een aanname over de preferenties van fans. De uitkomst van een ongereguleerde competitie is echter het resultaat van de preferenties van fans. Iedere regulering die de balans die van nature zou ontstaan aanpast zorgt ervoor dat de uitkomst anders wordt dan wat sportfans prefereren. Tenzij bonden die de competities organiseren beter weten wat goed is voor fans dan fans zelf is dit economisch inefficiënt. Omdat de vrije competitie het directe gevolg is van de vraag naar sport van de fans is een competitie zonder regulering die de competitieve balans beïnvloedt optimaal.

Dit alles zorgt ervoor dat nu een antwoord kan worden geformuleerd op de vraag die centraal staat in deze scriptie. Deze vraag luidt:

Welke economische mechanismen spelen een rol bij de regulering van sportcompetities en hoe kunnen deze reguleringen worden geoptimaliseerd?

De competities zijn in de basis een uitkomst van de voorkeuren van fans. Clubs zijn bedrijven en worden daarom geacht winsten te maximaliseren. Dit doen zij door zo goed mogelijk te voorzien in de behoeften van fans. Dit doen zij door zoveel talent aan te trekken dat de marginale baten van een eenheid talent gelijk zijn aan de marginale kosten van een eenheid talent. De behoeften van fans zorgen ervoor dat er vraag is naar een zekere balans in de competitie. Veel fans ervaren echter dat deze balans er niet is en dit zorgt ervoor dat regels worden ingesteld die deze balans moeten garanderen. De balans kan door regulering worden aangepast als de regulering zorgt dat de marginale baten van talent veranderen. Dit moet dan bovendien voor verschillende teams in verschillende mate zijn. Een voorbeeld van een regeling die dit kan doen is de luxury tax. Er zijn echter ook tal van reguleringen waarvan de economische theorie verwacht dat ze geen invloed hebben op de balans in sportcompetities maar die wel een economische impact hebben. Dit zijn de reguleringen die zorgen voor een andere verdeling van de inkomsten die de sport genereert. Voorbeelden hiervan zijn de oude reserve rule en reverse order draft.

Als naar het optimalisatievraagstuk gekeken wordt hangt het antwoord af van het doel dat de organisator van de competitie stelt. Als dit is om zoveel mogelijk welvaart te creëren met de competitie als geheel gaat dit het beste door de competitie zo vrij mogelijk te houden en geen reguleringen te hebben. De preferenties van fans en de winstmaximalisatie van clubs zorgen dan automatisch voor de hoogst haalbare welvaart. Een zo vrij mogelijke competitie betekent in deze zin ook vrij recht tot intreding binnen de structuur van de competitie. Om dit mogelijk te maken mogen er geen regionale restricties zijn. Ook moeten de barrières voor intreding zo laag mogelijk zijn. Dat bereik je met een competitie die is georganiseerd met een systeem van promoties en degradaties na ieder seizoen.

Als een organisator van een competitie ook andere overwegingen mee laat spelen zoals een normatief beeld over het 'eerlijk' horen te zijn van een competitie kan een gereguleerde vorm van competitie voor dat doeleinde optimaal zijn. Dit gaat dan echter ten koste van de welvaart van de samenleving als geheel.

4. Conclusie

De efficiëntie van sportcompetities is een veelbesproken onderwerp dat al sinds het werk van Rottenberg onderdeel is van de wetenschappelijke literatuur. Het onderzoek focust zich sterk op de competitieve balans die noodzakelijk zou zijn om competities aantrekkelijk te houden. De literatuur benadrukt deze noodzaak voor balans zo nadrukkelijk dat er weinig aandacht overblijft voor de vraag die bestaat naar onevenwichtigheid in een competitie. De vraag naar onzekerheid heeft geleid tot veel regelgeving in Noord-Amerikaanse sporten die de teams in kleinere markten moet helpen gelijkwaardiger te zijn. De literatuur geeft echter aan dat slechts een beperkt deel van deze maatregelen dit effect ook kan creëren. Een groot deel van de maatregelen zorgt slechts voor een welvaartsverschuiving. Hierdoor zijn de kleine clubs beter af en verliezen spelers en de grote clubs inkomen. Dat veel maatregelen ineffectief blijken komt doordat clubs hun winsten proberen te maximaliseren. Daardoor investeren ze in talent totdat de marginale baten van een eenheid talent gelijk zijn aan de kosten van een eenheid talent. De ineffectieve regels hebben geen effect op deze marginale baten of de kosten van talent. Zij zorgen er slechts voor dat er meer geld naar de arme clubs gaat en minder naar de rijke. Omdat de regels geen invloed hebben op de lokale vraag blijft de mate van investering in talent onveranderd. Daarmee blijft ook de balans in de competitie onveranderd.

De vraag naar zekerheid is een gevolg van risicoaversie. Verliezen worden veel sterker ervaren dan winsten. Een competitie met een sterke competitieve balans zorgt ervoor dat teams zeer onzeker zijn over de plaats waar zij eindigen. Hoe groter deze onzekerheid hoe sterker de ervaren verliezen kunnen zijn. In zekere competities met minder balans is duidelijker waar clubs zullen eindigen. Hierdoor is de variatie in resultaten kleiner en zal ook de verlieservaring minder zijn. Dat houdt in dat meer zekerheid de welvaart kan vergroten.

De opzet van de competitie blijkt ook van belang te zijn voor de welvaart die de competitie genereert. De competitie met promotie en degradatie is flexibeler. Daardoor biedt deze de markt de kans, daar waar vraag naar sportieve prestaties bestaat, een efficiënte verdeling van talent te vinden.

De organisatie van een sportcompetitie blijkt dus erg ingewikkeld in elkaar te zitten. Een optimale competitie blijkt zowel zekerheid als onzekerheid nodig te hebben. De mate waarin in deze vraag voorzien moet worden uit zich in de preferenties van sportfans. Overtuigend bewijs dat de vrije markt inefficiënt is en kan worden verbeterd door te reguleren is niet gevonden.

Literatuurlijst

Cave, M., Crandall, R.W. (2001). Sports Rights and the Broadcast Industry. *The Economic Journal*, Vol. 111, No. 469, pp. F4-F26.

Chang, Y-M., Sanders, S. (2009). Pool Revenue Sharing, Team Investments, and Competitive Balance in Professional Sports A Theoretical Analysis. *Journal of Sports Economics*, Vol. 10, No. 4, pp. 409-428.

Eckard, E. (2001). Free agency, competitive balance and diminishing returns to pennant contention. *Economic Inquiry*, Vol. 39, No. 3, pp. 430–443.

El-Hodiri, M., Quirk, J. (1971). An Economic Model of a Professional Sports League. *Journal of Political Economy*, Vol. 79, No. 6, pp. 1302-1319.

Fort, R.D. (2003). *Sports Economics*. Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey.

Hall, S., Szymanski, S., Zimbalist, A.S. (2002). Testing Causality Between Team Performance and Payroll: The Cases of Major League Baseball and English Soccer. *Journal of Sports Economics*, Vol. 3, No. 2, pp. 149-168.

Kahneman, D., Tversky, A. (1979) Prospect Theory: An Analysis of Decision under Risk, *Econometrica*, Vol. 47, No. 2, pp. 263-292.

Levin, R.C., Mitchell, G.J., Volcker P.A., Will, G.F. (2000). *The report of the independent members of the Commissioner's Blue Ribbon Panel on Baseball Economics*. Major League Baseball, New York.

Noll, R.G. (2002). The Economics of Promotion and Relegation in Sports Leagues : The Case of English Football. *Journal of Sports Economics*, Vol. 3, No. 2, pp. 169-203.

Quirk, J., Fort, R. (1999). *Hard ball: The abuse of power in pro team sports*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Rogers, P. (2001, December 18). Baseball's flaw: Lack of competitive balance. *Chicago Tribune*, pp. 1,6.

Rottenberg, S. (1956). The Baseball Players' Labor Market. *Journal of Political Economy*, Vol. 64, No. 3, pp. 242-25.

Sanderson, A.R., Siegfried, J.J. (2003). Thinking about Competitive Balance. *Journal of Sports Economics*, Vol. 4, No. 4, pp. 255-279.

Szymasnski, S. (2001). Income Inequality, Competitive Balance and the Attractiveness of Team Sports: Some Evidence and a Natural Experiment from English Soccer. *The Economic Journal*, Vol. 111, Issue 469, pp 69–84.

Zimbalist, A. (1992). Salaries and performance: Beyond the Scully model. In P. Sommers (Ed.), *Diamonds are forever: The business of baseball* (pp. 109-133). Washington, DC: Brookings Institution.